

[Finansministeren.]

med de 36 pct., var det jo simpelt hen, fordi det var den oplysning, hr. Haunstrup Clemensen havde givet heroppe fra talerstolen. Jeg har det ikke sådan, at jeg mistror talerne med hensyn til de oplysninger, de giver.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ophævelse af lov om indskud på kapitalbindingskonti.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen om en ny affattelse af lovforslaget *forkastedes* med 89 stemmer mod 65; 17 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af *Niels Westerby m. fl.* (se sp. 5039) *forkastedes* med 102 stemmer mod 69.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen om en ny affattelse af lovforslagets tekst *vedtoges* enstemmigt med 102 stemmer; 69 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Lovforslagets tekst i den ændrede affattelse *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af renteforsikringer m. v.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af *Niels Westerby m. fl.* (se sp. 5040) *forkastedes* med 102 stemmer mod 4; 65 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen *vedtoges* med 165 stemmer mod 6.

§ 1, således ændret, og § 2 *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at de to lovforslag går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om selvangivelsen af indkomst og formue, om foranstaltninger til kontrol med selvangivelsen og om straffen for skattesvig m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 24) findes i tidenden sp. 350, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1525).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Egon Jensen: Ingen kan være interesseret i, at hånden holdes over folk, som unddrager sig skattebetaling ved at opgive indtægten for lavt. Det er nemlig tyveri fra den øvrige befolkning, selv om nogle betragter det som sport. Derfor må også alle være interesserede i, at skattemyndighederne har de muligheder, der skal til for at sikre, at folk bliver pålignet skat efter deres virkelige indtægt.

Alle i dette høje ting har sikkert hørt om de såkaldte krydsrevisioner i Jylland, hvorved der blev konstateret meget betydelige skatteunddragelser, men også hørt, at hjemmelen til disse revisioners fortættelse er mangefuld. Dette kan ikke være rimeligt, og hensigten med finansministerens lovforslag er ganske enkelt at give skattemyndighederne hjemmel bl. a. i sådanne tilfælde.

[Egon Jensen.]

Som lovforslaget er udformet, er der ikke tale om en sigtelse mod skatteyderen, men om en stikprøve, som alle kan komme ud for. Det er klart, at gennemgang af regnskaber på stedet kun vil ske, efter at man har overvejet det rimelige heri, og det vil kun være ligningsinspektoratet, amtsligningsinspektørerne og skatterådene i København og Frederiksberg skattedirektorater, der kan træffe bestemmelse om uanmeldt eftersyn.

Hvor en skatteyder nægter adgang til sit regnskab, må skattemyndighederne anmode om politiets bistand, og ministeren har under udvalgsarbejdet — det er også kommet til udtryk i betænkningen — givet tilsagn om, at der i disse formentlig ganske få tilfælde vil blive indhentet en retskendelse. Normalt vil besøg på stedet jo ske efter aftale med skatteyderen, men uanmeldt besøg skal kunne foretages. Der er ikke tale om klapjagt på nogen del af skatteyderne i så henseende.

Medens der ved første behandling var ret stor enighed om de foreslåede ændringer, er der ved en omformulering af nr. 4 og 5 skabt enighed i udvalget; men det skal slås fast, at de muligheder, som finansministeren ønskede, også gives trods den nye formulering. Man ændrer ordet „skatteansættelsen“ til „skatteligningen“ og erstatter ordene „når der ved hans skatteansættelse er fremkommet forhold, som giver rimelig grund dertil“ med det kortere udtryk „når der er rimelig grund dertil“, og dermed har skattemyndighederne fået hjemmel til at foretage eftersyn på stedet og eventuelt foretage krydsrevision mellem de forskellige erhvervsdrivende. Dette er vi tilfreds med, og vi kan anbefale ændringsforslagene nr. 1 og nr. 2 samt nr. 3, som fastslår, at loven træder i kraft den 15. juni 1967. Der sker altså ingen realitetsændring i forhold til finansministerens oprindelige lovforslag, men det tydeliggøres, at der skal være rimelighed i lovens praktisering. Det har vi nu for øvrigt altid ment, og vi kan anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Finn Poulsen: Ved lovforslagets første behandling gav vi, som naturligt var, udtryk for, at en fornuftig kontrollov skulle vi have. Den kontrollov, vi lever under, blev gennem-

ført i 1946 af en venstregering, og de ændringer, der senere er sket, efter som praksis har vist det nødvendigt, er jo gennemført i enighed i dette ting, så der kan ikke rejses nogen som helst diskussion om, hvorvidt den ene eller den anden politiske repræsentant er mere eller mindre interesseret i en fornuftig og effektiv kontrol. Det er en selvfølge, at ingen kan tolerere skatteunddragelser, og at vi må have en effektiv kontrol.

Men det er klart, at efterhånden som dette at unddrage sig skat kriminaliseres mere og mere — og det kan jo være rigtigt — og efterhånden som det får alvorligere og alvorligere konsekvenser for den, det går ud over — og for den, som det muligvis uskyldigt kan gå ud over — stiger også trangen til en rimelig beskyttelse og kravene om en klar affattelse af den lovgivning, som borgerne skal indstille sig på at efterleve.

Det var disse ting, der lå bagved, da jeg ved første behandling gjorde opmærksom på, at lovforslaget, som det forelå, ikke var tilfredsstillende. Vi har ikke på noget tidspunkt taget afstand fra at lovfæste krydsrevisionerne, men jeg gjorde opmærksom på, at navnlig ændringerne under nr. 4, 5 og 6 trængte til nærmere behandling i udvalget, idet man her foreslog, at undersøgelse på stedet ikke mere som forudsætning skulle have, at der var rimelig årsag dertil. At forlade dette ret beskedne krav var så meget mere betænkeligt, som lovfæstelsen af krydsrevisionerne jo betyder, at undersøgelse på stedet også kan finde sted hos andre end den, hvis selvangivelse er til prøve, er til kontrol, nemlig hos forretningsforbindelser, ja, hos enhver erhvervsdrivende. Det var helt naturligt, at vi måtte stille krav om, at rimelighedskriteriet blev opretholdt, og det var altså endnu mere naturligt, fordi man gik over til en udvidet krydsrevision.

Dette har ministeren imødekommet. Det var først tænkt imødekommet gennem en udtalelse i betænkningen. Vi har gjort gældende — og det glæder mig, at man har bøjet sig derfor — at det er en uskik at lovgive på en sådan måde, at folk skal kende både lovtæksten og betænkningen. Hvad der skrives i betænkningen med lovskrift, bør også fremgå af lovtæksten, og det fremgår altså nu af lovtæksten, at der skal være rimelig grund til at foretage uanmeldt efter-

[Finn Poulsen.]

syn på stedet, hvad enten det drejer sig om den skatteyder, hvis forhold er til konkret bedømmelse, eller det drejer sig om en videregående krydsrevision.

Det andet, der blev hævdet fra vor side under udvalgsbehandlingen, og som jeg berørte ved første behandling, var dette, at befolkningen har rimeligt krav på at vide, under hvilke nærmere omstændigheder uanmeldt eftersyn på stedet kan finde sted. Det har vi nu fået besked om, idet vi fra ministeren har fået et bilag, der er optrykt som bilag til betænkningen. Jeg kunne have ønsket mig disse mere konkrete regler formuleret i loven, men skal efter omstændighederne være tilfreds med den formulering, der nu foreligger i bilaget. Den er ganske udmærket og giver retningslinjer, hvoraf det nu klart fremgår, under hvilke omstændigheder undersøgelse på stedet uden forudgående anmeldelse kan finde sted. Der er altså her sket en væsentlig forbedring; den er også af mere principiel art, idet vi her er inde på et af de tilfælde, hvor der kan komme konflikt mellem borger og stat, og så er det vigtigt, at man på forhånd klart tilkendegiver, hvor borgeren står, og hvor staten står.

Endelig gjorde jeg ved første behandling bemærkninger om den bestemmelse i nr. 6 om, at politiet på skattemyndighedernes forlangende kan yde bistand ved eftersyn — og her var der så i lovforslaget den formulering, vi kender andre steder fra: „efter regler, der aftales mellem finansministeren og justitsministeren.“ Netop på den baggrund, jeg nævnte før, fandt jeg og partiet venstre og også andre med os det højst betænkeligt at give en så generel og almindeligt holdt mulighed for politimæssig bistand og så meget mere betænkeligt, som vi jo med henblik på de mere alvorlige situationer, de egentlige strafferetlige situationer, i strafferetsplejen har ganske bestemte regler om husundersøgelse, om beslaglæggelse osv. Det er endnu mere nødvendigt, at der kommer beskyttende regler ind, når situationen nu er den, at også personer, som ikke direkte er indraget i en undersøgelse, kan blive udsat for, at skattemyndighederne betjener sig af politiets bistand som led i krydsrevisionerne. Jeg kan kun glæde mig

over og komplimentere ministeren for, at ministeren har bøjet sig for kravet om, at politiets bistand kun kan ydes efter indhentet retskendelse.

Det er noget meget væsentligt, der er kommet ind her, og det kan også få betydning. Nu er det ikke finansministerens område, men det er jo en kendt sag, at der er et vist hul i vor retsorden i øjeblikket. Medens vi har tilfredsstillende detaljerede regler i strafferetsplejen for efterforskning og husundersøgelse osv., er vi jo, så snart vi er uden for strafferetsplejen, på nogenlunde bar bund. Det er lidt af en pionergerning, der her gøres, og selv om det ikke er finansministeren, der skal tage stilling til det, kunne jeg benytte lejligheden til at sige til justitsministeren, at der utvivlsomt ligger en opgave, som det er værd at tage op, i at få nærmere fastlagte regler for husundersøgelser, ransagning og beslaglæggelse uden for strafferetsplejen.

Vi kan altså med tilfredshed konstatere, at udvalgsarbejdet for vort vedkommende har givet positivt resultat, og jeg skal derfor anbefale lovforslaget.

Poul Schlüter: Den målsætning, som ligger bag finansministerens forslag til ændring af loven om selvangivelserne og kontrollen dermed, kunne vi under lovforslagets første behandling give tilslutning til fra alle sider her i tinget. Det manglede jo også bare andet. Vi er helt enige i den betragtning, at det må være tingets opgave at udforme kontrolloven således, at skattesnydere får det svært og stadig sværere, for det er urimeligt, at store skatteunddragelser kan føre til, at de, som opgiver hver eneste krone, der tjenes, bliver beskattet af disse beløb med en større procent, end de ellers ville blive.

Ud fra denne opfattelse har vi da også deltaget i arbejdet i udvalget. Den målsætning, finansministeren havde liggende bag sit forslag, kunne vi altså tiltræde, men på enkelte områder fandt vi at vejene, finansministeren ville gå, var lidt uheldige; i den forbindelse vil jeg da gerne sige, at finansministeren her på det sidste har været imødekommende i enestående grad over for de synspunkter, vi har gjort gældende i udvalget. Når jeg siger „enestående“, mener jeg

[Poul Schlüter.]

ikke, at finansministeren har strakt sig enestående vidt; jeg mener blot, det er enestående, at han i det hele taget strækker sig; han har jo praktisk talt ikke strakt sig siden den 22. november i fjor.

Reglerne i lovforslaget om klar adgang til krydsrevision tilslutter vi os gerne. Der er ingen tvivl om, at denne moderne teknik kan være resultatrig, og vi finder det helt naturligt, at krydsrevisionen nu får en klar lovfæstelse i kontrolloven.

Vi er også ganske enige i, at man udvider kredsen af dem, som er oplysningspligtige i forhold til skattemyndighederne. Det vil kunne føre til en bedre kontrol og måske et større skattegrundlag.

På to områder var vi betænkelige. Vi var betænkelige ved, at det skulle udgå af lovtæksten, at der skulle foreligge en rimelig grund for de uanmeldte besøg hos skatteyderne, og på dette område har vi altså kunnet slutte i enighed i udvalget. Vi fastholder udtrykket, at der skal foreligge en rimelig grund, og jeg tror ikke, at det i praksis vil give nogen som helst vanskeligheder for skattemyndighederne; for at der i praksis vil foreligge en rimelig grund, når man vil foretage det uanmeldte besøg, er der jo nok ikke megen tvivl om.

Det andet område, hvor vi havde betænkeligheder ved den konkrete formulering i lovforslaget, var i spørgsmålet om politiets bistand. Her siger nu betænkningen — og alle har sluttet sig dertil — at hvis politiets bistand søges, må der afsiges en retskendelse. Det tror jeg er værdifuldt at få fastslået ud fra det synspunkt, at vi jo i retsplejeloven, når det drejer sig om politiets bistand i forbindelse med grove og mindre grove almindelige forbrydelser, om jeg så må sige, skriver side op og side ned om de nærmere vilkår, som må respekteres. Det ville være betænkeligt, hvis vi på et område som skatteundersøgelsernes blot overlod det til de administrative myndigheder selv ganske frit at skønne, om politiets bistand var nødvendig, og de så kunne gennemføre den uden en dommerkendelse. Jeg tror, det er noget vigtigt i et retssamfund, at man til stadighed holder princippet om borgernes retsbeskyttelse i hævd, og jeg tror, det er en værdifuld ting, at vi også på dette om-

råde nu slår fast, at hvor politiets bistand til indtrængen på privat mands ejendom er fornøden, kan den gives, hvis der er en rimelig grund dertil, men der må en retskendelse til.

En effektiv ligning forudsætter effektiv kontrol, det erkender vi, og ud fra dette synspunkt vil vi gerne medvirke til de lovændringer, som nu effektueres. Vi giver uden betænkelighed vor tilslutning til lovforslaget med de ændringsforslag, alle nu i udvalget har kunnet samles om.

Ømann: Jeg må måske knytte an til den foregående taler og korrigere en lille smule. Krydsrevision er ikke noget supermoderne instrument i skattemyndighedernes hænder; det er noget, som de har forsøgt på at lave gennem mange, mange år; men denne virksomhed har haft overordentlig trænge kår, fordi man ikke har haft de redskaber, man skulle bruge; man har ikke haft adgang til at indkræve de oplysninger, man skulle bruge til gennemførelse af almindelige revisioner.

Det er dette lovforslags hovedformål at råde bod herpå, og jeg synes, at der herved er sket et meget stort og et meget glædeligt fremskridt. Jeg synes også, det er værd at notere, at synet på kontrollovgivningen dog alligevel må være skiftet noget, siden vi med disse meget indgribende ændringer fra udvalgets side er nået frem til en enig indstilling om lovforslagets vedtagelse.

Det drejer sig om at give skattemyndighederne først og fremmest udvidet adgang til at se regnskaber, til at gøre det uanmeldt og vel at mærke at få fat i regnskaberne, uden at det behøver at være den pågældende regnskabsførendes skattemæssige forhold, der giver anledning til, at man gerne vil se hans regnskab; det er jo netop det, der bevirker, at det, man her indfører, muliggør krydsrevision.

Der har i udvalget været udtrykt ønske om en vis vejledning for disse reglers praktisering og ønske om, at en sådan vejledning indføres i loven. Det er sket ved de ændringsforslag, som finansministeren har stillet, og som går ud på, at eftersynet skal være rimeligt motiveret. Her er det dog vist også af hensyn til forståelsen af denne tilføjelse nødvendigt at sige, at

[Ømann.]

motivationen for eftersynet ikke behøver at findes i den regnskabsførendes egne forhold, men meget vel kan ligge i skattemyndighedernes ønske om revisionsbehandling af en anden eller andre skatteydere, netop fordi det er meningen med bestemmelsen, at den skal befordre mulighederne for krydsrevision.

Som det fremgår af de tidligere indlæg, har diskussionen i udvalget også i meget vidt omfang drejet sig om adgangen til at kræve politiets bistand ved regnskabs-gennemsynet. Jeg tror, det er helt på det rene, at det kun i meget, meget få tilfælde vil være nødvendigt at søge politiets bistand, netop fordi en skatteyder ved at formene skattemyndighederne adgang til sine regnskaber jo vil stemple sig selv som en skatteyder, der har noget at skjule. Jeg er derfor ikke betænkelig ved, at finansministeren har erklæret, at denne regel skal praktiseres på den måde, at man kræver en retskendelse i de tilfælde, hvor politiets bistand skal søges. En sådan kan jo indhentes på forhånd, og det kan fungere på en sådan måde, at formålet med eftersynet ikke i noget tilfælde forspildes.

Nu skal man for disse to hovedspørgsmål ikke glemme, at der også er andre gode reformer i lovforslaget. Der fastsættes regler, som giver finansministeren beføjelse til at indkræve oplysninger om formuebevægelser. Det er et meget stort savn, der her bliver afhjulpet. Endvidere skal finansministeren kunne bestemme, hvordan regnskaber nærmere skal udformes, og indføre standardregnskaber på visse felter, og hvis det sker i samarbejde med de pågældende erhvervsgrøner, tror jeg, det kan være til stor gavn for både skattemyndighederne og skatteyderne.

Jeg skal med disse ord anbefale, at man stemmer for lovforslaget med de af finansministeren stillede ændringsforslag.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet til kl. 14.

Mødet udsat kl. 12³².

Mødet genoptaget kl. 14.

Forhandlingen genoptoges.

Arthur Jacobsen: Ja, alle partier er jo enige om ændringerne i kontrolloven; hensynet til lønmodtagerne understreger, at ligningsmyndighederne må have de fornødne midler i hænde, så at man kan lave en effektiv ligning over for alle skatteydere. Jeg vil da under hensyn til, at vi skal have en effektiv og hurtig arbejdsgang i folketinget, afstå fra flere bemærkninger, og så skal jeg både på liberalt centrum og på det radikale venstres vegne anbefale ændringsforslagene og lovforslagets overgang til tredje behandling.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg vil gerne takke udvalget for den enige indstilling, der foreligger; alle partier går jo ind for lovforslaget med de ændringer, som er blevet resultatet af udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne lige sige, at det er en stor tilfredsstillelse, at dette lovforslag nu kan gennemføres i folketinget med tilslutning fra alle partier. Jeg tror, det er noget meget væsentligt for skatteligningen, at der står et enigt folketing bag ved de regler, som disse myndigheder nu skal praktisere. Og jeg vil gerne fremhæve, at det, der nu sker ved vedtagelsen af ændringsforslagene, ikke er nogen ændring indholdsmæssigt set i forhold til det, der var foreslået, undtagen på ét punkt: at der skal fremskaffes retskendelse i de tilfælde, hvor man ønsker politiets bistand, det vil altså sige i de sikkert meget få tilfælde, hvor en skatteyder ikke vil give skattevæsenet adgang til at komme ind og gennemgå regnskaberne på stedet.

Jeg har jo allerede under førstebehandlingen givet udtryk for, at jeg mener, at grundlovens § 72 skal fortolkes på en meget streng måde, og det er da også kommet til udtryk i en artikel i Juristen, nr. 10, 1967, en artikel af amanuensis, lektor Peter Germer om husundersøgelser og undersøgelser af papirer uden for strafferetsplejen, hvor han netop henviser til den udtalelse, jeg fremsatte ved førstebehandlingen, og af hvilken han drager den konklusion, at finansministeren er enig i — og det er også rigtigt — at der skal

[Finansministeren.]

gås frem med meget stor forsigtighed, idet grundlovens hovedregel — som jeg sagde dengang — stiler imod at beskytte privatlivets fred. Jeg føler trang til at gentage her i dag, at dette var mit synspunkt allerede ved førstebehandlingen, og det er fortsat mit synspunkt, og derfor har jeg også uden videre, efter at vi har drøftet disse problemer i udvalget, kunnet stille forslag om, at i disse sikkert ganske få tilfælde, hvor en skatteyder vil nægte skattevæsenet adgang og der altså skal være politimæssig bistand, skal det ske efter retskendelse.

I øvrigt mener jeg, jeg kan konkludere derhen, at ændringen af § 6, hvor man beholder udtrykket rimelig grund, skal forstås på en sådan måde — det har vi jo været enige om — at der ikke sker nogen realitetsændring i forhold til det af mig fremsatte lovforslag. Rimelig grund er altså en rimelig ligningsmæssig grund. Alle er enige om, at ligningsmyndighederne skal have adgang endda til uanmeldt besøg hos den enkelte skatteyder, og jeg vil også gerne understrege, at der er altså ikke tale om dette, at skattevæsenet nu skal ind i det enkelte hjem; det er et spørgsmål om en undersøgelse af de erhvervsdrivendes regnskaber.

Jeg er altså glad for, at der er enighed om disse synspunkter. Og så kan man forhåbentlig også blive fri for den, vi kan vidst godt sige demagogiske agitation, der har været ført imod dette lovforslag, netop på baggrund af, som man altså urigtigt sagde, at her ville finansministeren gennemføre en lov, hvorefter man nu med politiets hjælp kunne gå ind i privathjemmene. Jeg går ud fra, at efter at nu alle fem partier i udvalget, og nu også liberalt centrum, går helt ind for dette, så er denne diskussion forbi.

(Kort bemærkning).

Finn Poulsen: Det er mig ikke bekendt, at der af nogen af dem, der her i tinget har haft lejlighed til at beskæftige sig med kontrolloven, har været ført nogen demagogisk agitation.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg talte ikke om nogen af de partier, der er repræ-

senteret i folketinget; jeg talte om visse aviser, som har, synes jeg, ført en demagogisk agitation på dette spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 3 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 134) findes i tidende sp. 3433, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1519).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Egon Jensen: Jeg skal ganske kort anbefale at stemme for de stillede ændringsforslag, som går ud på, at fjernvarmeværker under visse forhold er skattefri, og at der laves overgangsregler i forbindelse med overgang fra kooperationsbeskatning til aktieselskabsbeskatning, altså fra formue til indkomst; det tredje ændringsforslag er redaktionelt. Da lovforslaget i øvrigt tager sigte på at skabe overgangsregler, skal jeg ikke gøre flere bemærkninger.